

Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS

Dokumentplassering:

I.1.1.7.4-30

Godkjent dato:

21.05.2026

Revideres innen:

21.11.2026

Sist endret:

21.05.2026

Versjon:

1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Forlenget gyldighet til 21.11.2026

Utarbeidet av: OUS

Plan ID: [ALS 0001] **Versjon:** [1.0]

Revideres innen dato: 2023

Lokaltilpassing av plan fra OUS

Fagansvarlig SSHF: Stine Tørresvold, fagsykepleier nevro SSK

Oppdatert dato:

Oppdatert kunnskapsgrunnlag dato: 2020

FUNKSJONSOMRÅDER (FO)			
1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår
3.	Respirasjon/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smerter/søvn/hvile/velvære
		9.	Seksualitet/reproduksjon
		10.	Sosialt/planlegging av utskrivning
		11.	Åndelig/kulturelt/livsstil
		12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

Fo	Sct	Sykepleiediagnose	Sct	Mål og intervensjon	spesifiser	Frekvens /situasjon	Ref.
1	278919001	Kommunikasjonsforstyrrelse	288575003	I stand til å kommunisere			
1			225981007	Tilrettelegging for god kommunikasjon			(1,2,3,4)
			228620008	Sørge for kommunikasjonshjelpemiddel	Eks: Peke tavle med figurer/ord, blikkstyrt kommunikasjon, penn og papir		
2			113024001	Kognitiv testing og vurdering			(11)
2			1153548006	Fremming av kognitiv terapi			
2	129864005	Mangelfull kunnskap om sykdomsprosess	1141697008	Viser kunnskap om sykdom			
			709483007	Vurdering av kunnskap om sykdom			
2,12			84635008	Undervisning om sykdomsprosess			
2			445283009	Utlevering av informasjonsmateriell			
			710137005	Fremming av aksept av helsetilstand			
			710840008	Vurdering av kunnskap hos omsorgsgiver			
2,10			710755005	Undervisning av pårørende om sykdom			
10			711066004	Samarbeid med pårørende			
2	48694002	Angst	1149156003	Redusert angst			
2			710060004	Håndtering av angst			(1,2,5)

Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Verifisert av: []	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Dok.nr: D59367
---	---	----------------------	--	--------------------------

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS			Side: 2 Av: 10
Dokument-id: I.1.1.7.4-30	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

				Se VP Angst			
2			133921002	Emosjonell støtte			
2			385725001	Vurdering av emosjonell støtte	Ressurser pasienter har		
3	67750007	Nedsatt evne til å holde luftveiene frie	22803001	Normal funksjon i respirasjonssystem			
3			710971000	Opprettholdelse av frie luftveier			(1,2)
3			422834003	Vurdering av respirasjon			(1)
3			304495004	Overvåking av vitale tegn			
3			430191008	Håndtering av noninvasiv mekanisk ventilasjon	EKWEB: CPAP EKWEB: Hostemaskin		
3			34431008	Lungefysioterapi			
			308447003	Henvisning til fysioterapeut			
7			229824005	Leiring av pasient			
			266700009	Assistert ventilasjon	EKWEB: Hjemmerespirator		
7			1156891004	Forsterkning av fysisk treningsteknikk			
3	371736008	Risiko for aspirasjon	1141704003	Ingen aspirasjon til luftveier			
3			386519006	Forebygging av aspirasjon			
			308453003	Henvisning til ergoterapeut	Svelgvurdering		
			440363007	Vurdering av oral og faryngal svelgefunksjon	EKWEB: Svelgtest		
			710999009	Observasjon av matinntak	Tegn til hosting og aspirasjon		
3			230040009	Suging av luftveier			
				EKWEB: Suging i munn og svelg			
				EKWEB: Suging i luftveiene hos tracheostomerte voksne			
				EKWEB: Tracheostomi behandling uten ventilator			
4	284670008	Svekket ernæringsstatus	1145522009	Bedret ernæringsstatus			
4			1759002	Vurdering av ernæringsstatus			
			710563008	Vurdering av risiko for nedsatt ernæringsstatus	Score screening: Dato:		
				EKWEB: Vurdering av risiko for underernæring (Trygg pleie)			
4				EKWEB: Forebygging og behandling av underernæring			
			17831000202103	Kostregistrering	Kostliste		
			307818003	Overvåking av vekt		(spesifiser frekvens)	
4			386372009	Håndtering av ernæring			(1,7,14)

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS			Side: 3 Av: 10
Dokument-id: I.1.1.7.4-30	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

				Se VP Ernæringssvikt - underernæring			
4			88381000202105	Kartlegging av kostholdspreferanser	Liker (spesifiser)		
4			226010006	Bistand til spising og drikking			
4,7			278541000202107	Tilbud om ønskekost			
			709542007	Administrasjon av næringstilskudd			
			229912004	Enteral ernæring			
4			709763007	Samarbeid med ernæringsfysiolog			
			103699006	Henvisning til klinisk ernæringsfysiolog			
4,7			384745002	Stell av enteral sonde			
				EKWEB: Nedlegging av ernæringssonde			
				EKWEB: Oppstart sondeernæring			
				EKWEB: PEG			
				EKWEB: Bestilling av utstyr til sondeernæring			
6,7			225963009	Bistand med munnstell			(1)
				EKWEB: Munnstell			
				EKWEB: Spesiell munnstell			
7	24441001	Endret egenomsorg	284774007	I stand til å utføre egenomsorg			
7			711043000	Vurdering av egenomsorg			
7			225345004	Fremming av egenomsorg			
7			710204004	Bistand til egenomsorg			
7			1155839009	Tilrettelegging for ADL			
			308453003	Henvisning til ergoterapeut	Morgen ADL		
7			711011000	Vurdering av urinstatus			
7			313420001	Bistand ved toalettbesøk			
5			700387001	Ultralyd av urinblære for måling av resturin			
5			45211000	Kateterisering			
				EKWEB: KAD			
7,12			228610003	Rekvirering av hjelpemiddel			
			287881000202108	Vurdering av utstysbehov			
2, 12			362978005	Opplæring i medisinsk utstyr	Både pasient og pårørende		
7	704439001	Vansker med å stille seg	704441000	I stand til å stille seg			
			1156582006	Tilrettelegging for personlig hygiene			
7	284972002	Vansker med på- og avkledning	284968001	I stand til påkledning			
7			313332003	Påkledning av pasient			
			1230050000	Bistand til påkledning			

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS				Side: 4 Av: 10
Dokument-id: I.1.1.7.4-30	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02	

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

7	714884000	Vansker med forflytning	714883006	I stand til å forflytte seg			
7			225398001	Vurdering av nevrologisk status			
7			182793009	Nevrologisk overvåking			(1)
7			1153471005	Fremming av mobilitet ved bruk av hjelpemidler			
7			713138001	Bistand til mobilisering i seng			
7			710960001	Forflytning ved bruk av forflytningsteknikk			
7			710804006	Bistand til å gå med bruk av hjelpemiddel			
7			414191008	Vurdering av risiko for fall			
				Se VP Fall- risiko			
7,8	84229001	Fatigue	1149160000	Redusert fatigue			
			713121000	Håndtering av fatigue			
7,8			709474002	Vurdering av fatigue			
			1153557000	Undervisning om fatigue			
8	82423001	Kronisk smerte	81765008	Ingen smerte			
8			278414003	Håndtering av smerte			(1,9)
				Se VP Smerter - kronisk			
11	129869000	Dødsangst	426533003	Klar for bedret åndelig velvære			
2,11			709477009	Vurdering av dødsfrykt			
			133921002	Emosjonell støtte			
			710819007	Støtte til verdig død			
11			105408001	Vurdering av åndelighet			
			370813004	Vurdering av filosofiske, kulturelle og åndelige oppfatninger og verdier			
11			710127000	Fremming av åndelig støtte	Tilby samtale med livssynsveileder (prest, imam, humanetiker eller andre)		
10	1149254008	Midlertidig forstyrret familieprosess	1141649007	Velfungerende familie			
10			243115004	Støtte pårørende			(4,5,13)
10			711066004	Samarbeid med pårørende			
2,10			710922005	Veiledning til pårørende om hva som kan forventes			
10			371754007	Planlegging av utskrivelse			
				Se VP Hjemreise			

Eksterne referanser

1. Holmøy T, Ljøstad U, Mygland Å. (2015). [Amyotrofisk Lateral Sklerose ALS](#). Kapittel i NevroNEL (Norsk nevrologisk forening). Sist oppdatert 12.10.2020.
2. Ackley BJ, Ladwig GB. (2014). Nursing Diagnosis Handbook. An evidence-based guide to planning care. 10th ed. Missouri: Mosby Elsevier (s. 140-143, s. 175-178, s. 220-224).

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS				Side: 5 Av: 10
Dokument-id: I.1.1.7.4-30	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

3. Holmøy T, Worren T. (2006). [Kommunikasjonshjelpemidler ved amyotrofisk lateral sklerose](#). I: Tidsskrift for Den Norske Lægeforening;126(19)2523-5.
4. Brandt Lassen B, Sehested P. (2015). Pårørendes opplevelse af livsforlaengende behandling til mennersker med ALS. I: Sygeplejersken;115(4)78-85.
5. Holmøy T, Frich JC. (2006). [Beretninger fra livet med amyotrofisk lateral sklerose](#). I: Tidsskrift for Den Norske Lægeforening;126(24)3297-9.
6. Helsedirektoratet. (2018) [Kosthold ved dysfagi \(tygge- og svelgevansker\)](#). I: Nasjonale faglige råd: Kosthold ved diagnoser og sykdomstilstander. Helsedirektoratet - Sist faglig oppdatert: 05. oktober 2018.
7. Katzberg HD, Benatar M. (2011). [Enteral tube feeding for amyotrophic lateral sclerosis/motor neuron disease](#). Cochrane Database Syst Rev. 2011 (1):CD004030.
8. Gomes Jr Claudio AR, Andriolo Régis B, Bennett C, Lustosa Suzana AS, Matos D, Waisberg Daniel R, et al. (2015). [Percutaneous endoscopic gastrostomy versus nasogastric tube feeding for adults with swallowing disturbances](#). Cochrane Database Syst Rev. 2015 (5):CD008096.
9. Baldinger R, Katzberg HD, Weber M. (2012). [Treatment for cramps in amyotrophic lateral sclerosis/motoneuron disease](#). Cochrane Database Syst Rev. 2012;4:CD004157.
10. Young CA, Ellis C, Johnson J, Sathasivam S, Pih N. (2011). [Treatment for sialorrhoea \(excessive saliva\) in people with motor neuron disease/amyotrophic lateral sclerosis](#). Cochrane Database Syst Rev. 2011(5):CD006981.
11. Taule T, Morland AS, Renså MA, Revheim T, Myrberget M-A, Fjær LT, Guldvik T, Oseland MS, Jensen AR, Tysnes O-B, Rekland T. (2019). [Edinburgh Cognitive and Behavioural ALS Screen – norsk versjon](#).
12. Grande EG, Austin L, Ewing G, O’Leary N, Roberts C. (2017). [Assessing the impact of a Carer Support Needs Assessment Tool \(CSNAT\) intervention in palliative home care: a stepped wedge cluster trial](#). BMJ Journals. Supportive & Palliative Care.
13. de Wit J, Bakker LA, van Groenestijn AC, van den Berg LH, Schroder CD, Visser-Meily JMA, et al. [Caregiver burden in amyotrophic lateral sclerosis: A systemativ review](#). Palliative Medicine. 2018;32(1):231-45.
14. Kellogg J, Bottman L, Arra EJ, Selkirk SM, Kozlowski F. (2018) [Nutrition management methods effective in increasing weight, survival time and functional status in ALS patients: a systematic review](#). Amyotrophic Lateral Sclerosis and Frontotemporal Degeneration. 2018;19(1-2):7-11.
15. Horn MA. (2019) [Kan vi være til nytte for ALS-pasientene?](#). Tidsskriftet Den Norske Legeforening. 2019;139(11).
16. Gibbons C, Pagnini F, Friede T, Young CA. (2018). [Treatment of fatigue in amyotrophic lateral sclerosis/motor neuron disease](#). Cochrane Database Syst Rev. 2018(1).
17. Goldsmith T, Kurash Cohen A. (2021). **Swallowing disorders and aspiration in palliative care: Assessment and strategies for management** [Swallowing disorders and aspiration in palliative care: Definition, consequences, pathophysiology, and etiology](#). Hentet fra Uptodate 18.10.2021

Metoderapport:

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	Overordnede mål for VP: «Hensikten med VBP-en er å sikre at pasienter med ALS får optimal behandling og lindring av sykepleietjenesten i spesialisthelsetjenesten. Bruk av VBP-en skal gi større grad av kontinuitet

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS			Side: 6 Av: 10
Dokument-id: I.1.1.7.4-30	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>og lik sykepleie, uavhengig av lokalisasjon og personell som utøver sykepleie til pasienten. Målet er å sikre god og målrettet dokumentasjon og oppfølging av pasienten. «</p>
2	<p>Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): Pasienter med symptomer på og påvist ALS som innlegges på sykehus.</p>
3	<p>Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en: 18.10.2021 VBP-en er hentet fra OUS e-håndbok og lokaltilpasset SSHF. Lenker til VAR prosedyrer er slettet siden SSHF ikke har tilgang til VAR-prosedyrer. Oppdateringen er utført av: Ivana Novoselac, fagsykepleier/spesialsykepleier, Nevrologisk avdeling, Sørlandet sykehus Kristiansand. 17.01.2024: VBP er hentet fra OUS sin e-håndbok som ligger i Teams. Planen er konvertert til ICNP kodeverktøy og lokaltilpasset SSHF. Var prosedyrer som lå i opprinnelige planen fra OUS er erstattet med EKWEB prosedyrer siden VAR prosedyrer ikke er tilgjengelige i SSHF. Sendt for gjennomlesning til: Linda Elisabeth Håverstad, ALS sykepleier, Nevrologisk sengepost, SSK i 2021. 30.05.2024: VBP-en er lokalttilpasset dips arena av fagsykepleier Stine Tørresvold</p> <p>Frida Krag Brun, fagutviklingssykepleier ved Nevrologisk sengepost, Ullevål. Tidligere sykepleier i ALS-teamet. Elisabeth Frenning Olsen, sykepleier ved Nevrologisk sengepost, Ullevål og sykepleier i ALS-teamet Ullevål. Bettina Storli Kristensen, sykepleier ved Nevrologisk sengepost, Ullevål og sykepleier i ALS-teamet Janine Botner, sykepleier og tidligere fagutviklingssykepleier. Har sendt inn PICO-skjema.</p> <p>Den opprinnelige VBP ble utarbeidet av følgende sykepleiere: Trine Marie Lie Arnesen, fagutviklingssykepleier ved nevrologisk sengepost, Ullevål. Vaiva Deraas Lieblein, sykepleier ved nevrologisk sengepost, Ullevål og masterstudent. Bjørge Alise Vartdal, avdelingssykepleier ved nevrologisk sengepost, Ullevål.</p>
INVOLVERING AV INTERESSETER	
4	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for: «Utarbeidelse av VBP-en bygger blant annet på sykepleietjenestens erfaringer og litteratur/dokumentasjon på pasientopplevelser. Alle ressurspersonene i arbeidsgruppen har lang erfaring med pasientgruppen og alle har erfaring fra ALS-teamet.»</p>
METODISK NØYAKTIGHET	
5	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget: «Det er blitt gjennomgått litteratur fra bibliotek etter søk fra PICO-skjema. PICO-skjema ble innsendt av tidligere fagutviklingssykepleier. Litteratursøket ble utført av bibliotekar ved medisinsk bibliotek OUS. I revisjonen er det blitt benyttet oppsummert forskning og systematiske oversikter. Det er i tillegg benyttet nasjonale veiledere. Litteraturen er både på engelsk eller skandinavisk språk. I revisjonen er det i mye større grad brukt interne referanser fra OUS sin egen e-håndbok.»</p>
6	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er: «Søket er blitt avgrenset til voksne pasienter med ALS. Skandinaviske og engelskspråklige artikler. Det er forsøkt å velge litteratur av nyere årstall. «</p>
7	<p>Det fremgår tydelig hvordan anbefalingene henger sammen med kunnskapsgrunnlaget:</p>

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS			Side: 7 Av: 10
Dokument-id: I.1.1.7.4-30	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>«NIC eller enkeltforordninger som er støttet av innhentet forskning er synliggjort i VBP-en med tallreferanse bak. Referanseliste følger VBP-en. Det er også henvist til flere prosedyrer. Der forskningen har manglet konkrete anbefalinger har arbeidsgruppen basert anbefalingene på klinisk erfaring med ALS-pasienter og gode innspill fra erfarne klinikere.»</p>
8	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget: «Brukt både kvalitative- og kvantitative studier Noen få systematiske oversikter. Nyeste relevante artikkel er fra 2019. Artiklene som er valgt ut er kvalitetsvurdert, og nøye utvalgt av arbeidsgruppe. Noen av artiklene er av eldre dato, men har blitt vurdert av arbeidsgruppa til å fortsatt være aktuell og relevant litteratur.» Tiltak «Forebygge aspirasjon» er støttet fra UptoDate forskning, referanse nr 17</p>
9	<p>VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted): «VBP er laget i samarbeid med ALS-teamet. Planen har ikke vært på høring i forbindelse med revidering, da planen er revidert med hensyn til å øke brukervennlighet og for å sikre individualisering.»</p>
ANSVAR	
10	<p>Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er: Dokument ansvarlig i eHåndbok er ansvarlig for revidering hver 3 år. Fagutviklingsykepleier ved Nevrologisk avdeling er ansvarlig for oppdatering/lokaltilpassing</p>

Litteratursøk:

<https://ehandboken.ous-hf.no/api/File/GetFile?entityId=156916&isLastVersion=false>

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS			Side: 8 Av: 10
Dokument-id: I.1.1.7.4-30	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

PICO-skjema til utarbeidelse av veiledende behandlingsplaner OUS

Navn VBP	ALS – Amyotrofisk lateral sklerose
Skjema nummer	
Kontaktperson (er)	Janine Botner
Epost	janbot@ous-hf.no

Problemstilling formuleres som et presist spørsmål
Hvordan gi best mulig sykepleie til ALS-pasienter?

Patient/problem Hvilke pasienter/tilstand/ sykdom dreier det seg om?	ALS-pasienter
Intervention Hvilken intervensjon/ eksposisjon dreier det seg om?	Sykepleie Angst Ernæring Respirasjon Dødsangst Svelgevansker Bevegelighet
Comparison Hva sammenlignes intervensjonen med?	
Outcome Hvilke resultat/effekter er av interesse?	Redusere angst Opprettholde tilfredsstillende ernæring Sikre frie luftveier Opplevelse av livskvalitet

Hva slags type spørsmål er dette?	Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter?
☐ Diagnose ☐ Etiologi ☐ Erfaringer ☐ Diagnose ☒ Effekt av tiltak	☐ Ja ☐ Nei

Hvilke søkeord er aktuelle for å dekke problemstillingen?
Bruk om mulig engelske ord, og pass på å få med alle synonymer. Del opp søkeordene etter hva som gjelder/beskriver pasienten, intervensjonen/eksposisjonen, sammenligningen og utfallet.

P Person/pasient/problem	Amyotrophic lateral sclerosis (ALS)
I Intervensjon/eksposisjon	Nurs* Patient care planning Nutrition Respiration Cognitive changes Anxiety

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS				Side: 9 Av: 10
Dokument-id: I.1.1.7.4-30	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: ALS				Side: 10 Av: 10
Dokument-id: I.1.1.7.4-30	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset SSHF av Ivana Novoselc og Stine Tørresvold	Fagansvarlig: Stine Tørresvold, fagsykepleier Nevro SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Kryssreferanser

Eksterne referanser